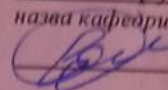


Допускається до захисту  
Завідувач кафедри публічного управління,  
адміністрування та міжнародної економіки  
назва кафедри

 професор Сокольська Т.В.

підпис, вчене звання, прізвище, ініціали  
« 10 » листопада 2023 року

## КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ МІСТА В  
КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ


Виконала: Мельцарік Віта Юріївна  
прізвище, ім'я, по батькові

  
підпис

Керівник: доцент Білик Ольга Володимирівна  
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

  
підпис

Рецензент: доцент Гаврик Олеся Юріївна  
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

  
підпис

Я, Мельцарік Віта Юріївна, засвічую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2023 р.

## РЕФЕРАТ

### *Мельцарік В.Ю. Публічне управління сталим розвитком міста в контексті підвищення якості життя населення*

У роботі представлено обґрунтування формування теоретичних та розробку практичних рекомендацій щодо вдосконалення управління сталим розвитком міста в контексті підвищення якості життя населення.

Методологічні засади дослідження ґрунтуються на фундаментальних положеннях економічної теорії, класичних і сучасних теоріях розвитку продуктивних сил та регіональної економіки, сталого розвитку, управління, європейської інтеграції тощо. Розроблення теоретико-методичних і прикладних засад дослідження управління сталим розвитком міста здійснено на основі системного підходу, який уможливив комплексний розгляд цих процесів. Було застосовано загальноприйняті в економічній науці методи: монографічний, теоретичного та порівняльного аналізу, історико-логічний, аналізу й синтезу, системно-структурний, абстрактно-логічний, статистичних групувань, структурно-логічного аналізу та синтезу, наукового узагальнення.

У роботі було досліджено концептуальні засади управління сталим розвитком міста, визначено особливості сталого розвитку міста як об'єкта публічного управління.

У другому розділі роботи здійснено аналіз тенденцій якості життя населення в м. Біла Церква, проаналізовано стан та виявлено тенденції розвитку соціальної інфраструктури міста Біла Церква, здійснено діагностику сфери надання соціальних послуг у місті Біла Церква.

Автором було оцінено можливості розвитку електронного урядування як інноваційного підходу до вирішення проблем управління містом Біла Церква та підвищення якості життя його населення під час війни; окреслено проблеми та перспективи розвитку соціальних послуг у м. Біла Церква під час війни та у повоєнний період; визначено складові стратегії мотивації у забезпеченні сталого розвитку громади міста Біла Церква.

Кваліфікаційна робота магістра містить 102 сторінки, 4 таблиці, 21 рисунок, список використаних джерел із 68 найменувань, 1 додаток.

**Ключові слова:** місто, регіон, сталий розвиток міста, управління сталим розвитком міста, якість життя населення.

## ANNOTATION

### *Meltsarik V.Yu. Public management of the sustainable development of the city in the context of improving the quality of life of the population*

The work presents the rationale for the formation of theoretical and development of practical recommendations for improving the management of sustainable development of the city in the context of improving the quality of life of the population.

The methodological principles of the research are based on the fundamental provisions of economic theory, classical and modern theories of the development of productive forces and regional economy, sustainable development, management, European integration, etc. The development of the theoretical, methodological and applied principles of the study of the management of sustainable development of the city was carried out on the basis of a systematic approach, which enabled a comprehensive consideration of these processes. The methods generally accepted in economic science were applied: monographic, theoretical and comparative analysis, historical-logical, analysis and synthesis, system-structural, abstract-logical, statistical grouping, structural-logical analysis and synthesis, scientific generalization.

The work explored the conceptual principles of managing the sustainable development of the city, identified the features of the sustainable development of the city as an object of public management.

In the second section of the work, the trends in the quality of life of the population in the city of Bila Tserkva were analyzed, the state of development of the social infrastructure of the city of Bila Tserkva was analyzed and trends were identified, and the scope of providing social services in the city of Bila Tserkva was diagnosed.

The author assessed the possibilities of developing electronic governance as an innovative approach to solving the problems of managing the city of Bila Tserkva and improving the quality of life of its population during the war; the problems and prospects of the development of social services in the city of Bila Tserkva during the war and in the post-war period are outlined; the components of motivation strategies in ensuring the sustainable development of the Bila Tserkva community are determined.

The master's qualification work contains 102 pages, 4 tables, 21 figures, a list of used sources of 68 names, 1 appendix.

**Key words:** city, region, sustainable development of the city, management of sustainable development of the city, quality of life of the population.

## **ЗМІСТ**

<b>ВСТУП</b>	6
<b>РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ МІСТА</b>	9
1.1. Концептуальні засади управління сталим розвитком міста	9
1.2. Сталий розвиток міста як об'єкт публічного управління	18
<b>РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМ РОЗВИТКОМ МІСТА БІЛА ЦЕРКВА</b>	26
2.1. Аналіз тенденцій якості життя населення в м. Біла Церква	26
2.2. Стан та тенденції розвитку соціальної інфраструктури міста Біла Церква	30
2.3. Діагностика сфери надання соціальних послуг у місті Біла Церква	42
<b>РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ М. БІЛА ЦЕРКВА У СФЕРІ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ</b>	47
3.1. Розвиток електронного урядування як інноваційний підхід до вирішення проблем управління містом Біла Церква та підвищення якості життя його населення під час війни	47
3.2. Проблеми та перспективи розвитку соціальних послуг у м. Біла Церква під час війни та у повоєнний період	63
3.3. Стратегія мотивації у забезпеченні сталого розвитку громади міста Біла Церква	70
<b>ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ</b>	87
<b>СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ</b>	91
<b>ДОДАТКИ</b>	99

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бебик В., Куйбіда В. Сталий розвиток і соціальна глобалістика : навч. посіб. Київ : Талком, 2022. 256 с.
2. Берданова О., Вакуленко В. Стратегічне планування місцевого розвитку: практ. посіб./Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO. Київ: ТОВ «Софія-А», 2012. 88 с
3. Бобровська О. Ю., Бондаренко Д. М. Публічне управління економічним розвитком регіонів: галузевий аспект. Аспекти публічного управління. 2021. Том 9. № 3. С. 22–35.
4. Дегтяр О.А., Новікова М.М. Маркетингові дослідження сталого розвитку в умовах глобальних викликів : монографія / за заг. ред. проф. М. М. Новікової; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. Харків : Видавництво «Точка». 2018. 240 с.
5. Дзюндзюк В. Б., Жидков К. С. Місцеві управлінські мережі як чинник сталого розвитку. Державне будівництво. 2022. № 1(31). DOI: 10.26565/1992-2337-2022-1-03.
6. Жидков К. С. Закордонний досвід застосування культурного підходу до забезпечення сталого місцевого розвитку. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2022. № 9. DOI: 10.32702/2307-2156.2022.9.11.
7. Жидков К. С. Показники сталого місцевого розвитку. Державне будівництво. 2021. № 1. URL: <https://periodicals.karazin.ua/db/article/view/21327>
8. Інструментарій місцевого економічного розвитку: теорія, методологія, практика : монографія / А. І. Ковальов, Т. С. Корольова, Н. В. Сментина, Т. В. Павлова та ін. ; за заг. ред. А. І. Ковальова. Київ : ФОП Гуляєва В. М., 2021. 413 с.
9. Книга секторальних стратегій. Сталий економічний розвиток. Секторальна стратегія. Розроблено Асоціацією міст України. 2020. С. 17–24. URL: [https://auc.org.ua/sites/default/files/knyga\\_strategiy\\_na\\_sayt.pdf](https://auc.org.ua/sites/default/files/knyga_strategiy_na_sayt.pdf)
10. Латинін М. А., Іванов Д. В. Закордонний досвід державного регулювання розвитку економічного потенціалу територій. Аспекти публічного управління. 2019. Том 7. С. 125–134.

11. Лелеченко А. П. Публічне управління регіональною політикою сталого розвитку в Україні : автореф. дис. ... д-ра наук з держ. упр. : 25.00.02 ; Міжрегіон. Акад. упр. персоналом. Київ, 2021. 36 с.

12. Негода В. А. Механізми забезпечення місцевого розвитку в умовах впровадження реформи децентралізації в Україні : дис. д-ра філософії в галузі знань 281 «Публічне управління та адміністрування» ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ, 2021. 240 с.

13. Павліха Н. В., Войчук М. В. Організаційно-економічні засади управління сталим розвитком міста: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. 256 с.

14. Пасенко В. М., Сахно Т. А. Інноваційно-технологічні аспекти формування конкурентних переваг України та регіонів. Сучасні проблеми розвитку фінансових систем: матеріали I міжнар. наук.-практ. конф., (24–25 трав. 2022 р.) / Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси, 2022. С. 63–66.

15. Покращення якості надання адміністративних послуг для населення. Програма «U-LEAD з Європою»: візуальні звіти. Децентралізація. Міжнародна співпраця. URL: <https://decentralization.gov.ua/cnap/prohrama-u-lead-z-yevropoiu-f>.

16. Покращення якості надання адміністративних послуг. Програма «U-LEAD з Європою»: звіт. Децентралізація. Міжнародна співпраця. URL: <https://tsnap.ulead.org.ua/#>.

17. Полішкевич Л. Д. Підтримка міжнародної спільноти як інноваційний інструмент взаємодії об'єднаних територіальних громад та громадськості в сфері надання адміністративних послуг. Науково-практичне забезпечення розвитку та співробітництва об'єднаних територіальних громад: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, (м. Дніпро, 30 жовт. 2018 р.). Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. С. 212–215.

18. Пріхно І. М. Фінансове забезпечення сталого розвитку територіальних громад в Україні. Забезпечення сталого розвитку України в контексті глобального партнерства: монографія / за заг. ред. Л. О. Петкової, О. Ю. Березіної, І. Г. Гончаренко. Черкаси: ЧДТУ, 2019. С. 194–206. URL: <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/1237>

19. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо адміністрування окремих податків в період воєнного, надзвичайного стану: Закон України від 30.03.2022 р. № 7234. URL: [http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4\\_2?id=&pf3516=7234&skl=10](http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=7234&skl=10)

20. Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад: Постанова КМУ від 8 квіт. 2015 р. № 214.

21. Програма «U-LEAD». Децентралізація. Міжнародна співпраця. URL: <https://donors.decentralization.gov.ua/project/u-lead>

22. Профайли громад. «U-LEAD з Європою». Децентралізація. Міжнародна співпраця. URL: <https://tsnap.ulead.org.ua/hromadas/>

23. Позднякова А. М. Впровадження концепції розумних сталих міст в Україні: особливості та рекомендації. Проблеми системного підходу в економіці. 2019. № 2. С. 49–57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2019-2-33>

24. Поліщук В. Г., Богун Л. В. Активізація сталого розвитку міст на основі сучасних технологій у системі smart city. Миколаївський нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. Глобальні та національні проблеми економіки. Вип. 8. 2015. URL: <http://global-national.in.ua/archive/8-2015/164.pdf> (дата звернення: 21.02.2021).

25. Переверзева А. В. Вплив людських ресурсів на формування та розвиток територіальних громад: регіональний вимір : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 339 с.

26. Про Стратегію сталого розвитку «Україна-2020» : Указ Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#Text>

27. Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року : Проект Закону України від 7 серп. 2018 р. № 9015. URL: [http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4\\_1?pf3511=64508](http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64508)

28. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.

29. Публічне управління в Україні: проблеми та перспективи розвитку : монографія / П. М. Петровський та ін. ; за заг. ред. В. С. Загорського, П. М. Петровського. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2021. 253 с.

30. Публічне управління в умовах децентралізації влади : монографія / О. Г. Вагонова та ін. Дніпро : Нац. техн. ун-т «Дніпров. політехніка», 2019. 107 с.

31. Публічне управління в умовах інституційних змін : монографія / Р. В. Войтович та ін. ; за наук. ред. Р. В. Войтович та П. В. Ворони. Київ : АртЕк, 2018. 475 с.

32. Публічне управління розвитком регіонів у процесі побудови сервісно-орієнтованої держави: теорія, методологія та практика : монографія / О. В. Берданова та ін. ; за заг. ред. Н. В. Васильєвої, О. І. Васильєвої. Київ : НАДУ, 2018. 303 с.

33. Публічне управління соціально-економічними системами в умовах транзитивних змін : монографія / С. М. Вдовенко та ін. ; за ред. Д. О. Сугоняко ; Чернігів. нац. технол. ун-т. Чернігів ; Ніжин : Орхідея, 2017. 145 с.

34. Публічне управління як системне суспільне явище : підручник / А. М. Михненко та ін. ; за заг. ред. А. М. Михненка, Н. М. Грущинської. Київ : НАУ, 2019. 513 с.

35. Регіональний розвиток та державна регіональна політика в Україні: стан і перспективи змін у контексті глобальних викликів та європейських стандартів політики : аналіт. звіт / Колін Меддок та ін. ; Проект ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні». Київ, 2014. 416 с.

36. Регіональний розвиток України: проблеми та перспективи : тези III Міжнар. наук.-практ. конф., 4 черв. 2015 р. Київ : КНЕУ, 2015. 224 с.

37. Сментина Н. В. Особливості методології стратегічного планування в системі державного управління соціально-економічним розвитком територій. Вісник Сумського державного університету. Серія: Економіка. 2013. № 4. С. 67–80.

38. Сталий розвиток в умовах глобалізаційних процесів сучасності : монографія / Кременчуц. нац. ун-т ім. Михайла Остроградського ; за заг. ред. О. І. Маслак. Кременчук : Вид-во «Щербатих О. В.», 2017. 181 с.



39. Сталый розвиток міст (містобудівний аспект) : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, листопад 2017 р. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 239 с.

40. Сталый розвиток міст. Управління проектами і програмами міського та регіонального розвитку : матеріали X Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. / Укр. асоц. упр. проектами [та ін.]. Харків : ХНУМГ, 2014. 82 с.

41. Сталый розвиток місцевих громад: роль економічної освіти та науки : матеріали наук.-практ. конф., м. Чернівці, 9–10 листоп. 2017 р. / Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, Проект ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2017. 158 с.

42. Сталый розвиток сільських територій : монографія / Житомир. нац. агрокол. ун-т [та ін.] ; за ред. Т. Зінчук, Ю. Раманаускаса. Житомир ; Київ ; Клайпеда : Центр учбової літератури ; Вид-во Клайпед. ун-ту, 2019. 421 с.

43. Сталый розвиток територіальної громади: управлінський аспект / Ю. О. Куц [та ін.] ; заг. ред. Ю. О. Куц, В. В. Мамонова. Харків : ХарРІ НАДУ «Магістр», 2008. 236 с.

44. Сталый розвиток територій: виклики та можливості: монографія / Бобровська О. Ю., Крушельницька Т. А., Прокопенко Л. Л. [та ін.]; за заг. ред. О. Ю. Бобровської. – Міжнародний центр досліджень, освіти та навчання. МТÜ, Таллінн, Естонія, 2021. 234 с.

45. Сталый розвиток у громадах. Система управління сталим розвитком. Вимоги та настанови щодо використання. Київ : УкрНДНЦ, 2020. 27 с.

46. Сталый розвиток України в контексті формування нового світового економічного і фінансового порядку : монографія / А. І. Крисоватий та ін. ; за наук. ред. А. І. Крисоватого і Є. В. Савельєва. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 483 с.

47. Сучасні економічні стратегії: інновації, безпека та сталый розвиток : кол. монографія / за матеріалами II Міжнар. наук.-практ. конф. «Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта». Харків : ХНУРЕ, 2021. 295 с.

48. Тостер: Рейтинг доступності міст України. 2021. URL: [https://dostupnoua.org/toster10?fbclid=IwAR2ykwCgZenJRIVmHZD3CIoEDwZCX42B5XGiEmRjFc5ji6Ly\\_XHnBtoGo8Y](https://dostupnoua.org/toster10?fbclid=IwAR2ykwCgZenJRIVmHZD3CIoEDwZCX42B5XGiEmRjFc5ji6Ly_XHnBtoGo8Y)

49. Упровадження smart-підходів до розвитку великих міст у контексті глобалізації: світовий досвід для України / А. О. Андрієнко та ін. Optimization and increasing the efficiency of public administration institutions functioning. 2016. DOI: 10.36074/tmafmsoid.ed-1.14.

50. Україна 2030: публічне управління для сталого розвитку : матеріали щоріч. міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 2020 р. : у 3 т. / за заг. ред. А. П. Савкова, М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ : НАДУ, 2020. Т. 1. 227 с.

51. Україна 2030: публічне управління для сталого розвитку : матеріали щоріч. міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 2020 р. : у 3 т. / за заг. ред. А. П. Савкова, М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ : НАДУ, 2020. Т. 2. 252 с.

52. Україна 2030: публічне управління для сталого розвитку : матеріали щоріч. міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 2020 р. : у 3 т. / за заг. ред. А. П. Савкова, М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ : НАДУ, 2020. Т. 3. 283 с.

53. Файне місто. Рейтинг «Фокусу». 2021. URL: <https://focus.ua/uk/ratings/495315-rejting-komfortnosti-gorodov-ukrainy-2021>.

54. Федулова Л. І. Інклюзивні інновації в системі соціально-економічного розвитку. Економіка: реалії часу. 2016. № 3 (25). С. 56–65.

55. Філіпенко А. С. Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність. Київ: Знання, 2007. 670 с.

56. Хожило І. І., Бульба В. Г., Куц Ю. О. Програмно-цільове управління в соціогуманітарній сфері мегаполісу: аспекти моніторингу та оцінювання. Аспекти публічного управління. 2020. Т. 8. № 6. С. 230–238. DOI: <https://doi.org/10.15421/1520121>.

57. Центр Разумкова. SMART-інфраструктура у сталому розвитку міст: світовий досвід та перспективи України : аналітична доповідь. 2021. Київ : Заповіт. 400 с. URL: <https://razumkov.org.ua/uploads/other/2021-SMART-%D0%A1YTI-SITE.pdf>.

58. Чернюк Л. Г. Комплексність як невід’ємна умова ефективного розвитку регіональних господарських систем. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. «Регіональний розвиток України: проблеми та перспективи». Київ : ДВНЗ «Київ. нац. економ. ун.-т ім. В. Гетьмана», Рада по вивч. продукт. сил України НАН України, 2009. С. 720–723.

59. Чикаренко І. Кластерний підхід в управлінні економічним розвитком муніципального утворення. 2010. URL: [http://w.dbuapa.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010\\_04\(7\)/10ciarmu.pdf](http://w.dbuapa.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_04(7)/10ciarmu.pdf)

60. Чукут С. А., Дмитренко В. І. Смарт-сіті чи електронне місто: сучасні підходи до розуміння впровадження е-урядування на місцевому рівні. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 13. С. 89–93.

61. Шваб К. Формуючи четверту промислову революцію. World Economic Forum. 2018. 274 р.

62. Шпильова Ю. Б. Сталий розвиток сільських територій України в умовах децентралізації влади : монографія / НАН України, Держ. установа «Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку НАН України». Київ : ПрофКнига, 2019. 305 с.

63. Що таке розумні міста? 2022. URL: <https://www.iso.org/sites/worldsmartcity>

64. 10 ознак «smart city». Futurio. 2020. URL: <http://thefuture.news/smart-city>

65. A vision of smarter cities: How cities can lead the way into a prosperous and sustainable future. IBM Institute for Business Value. 2009. URL: [https://www-03.ibm.com/press/attachments/IBV\\_Smarter\\_Cities\\_-\\_Final.pdf](https://www-03.ibm.com/press/attachments/IBV_Smarter_Cities_-_Final.pdf)

66. Bobrovska O. Yu., Drobot I. O., Nadyuk Z. O., Hrytsko R. Yu., Pokataev P. S. Modern theories of public administration: experience for Ukraine. Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine. 2020. Т. 27. № 4. С. 107–120. DOI: [https://doi.org/10.37635/jnalsu.27\(4\).2020.107-120](https://doi.org/10.37635/jnalsu.27(4).2020.107-120).

67. Vasylytsiv T., Levytska O., Lupak R., Kynytska-Iliash M., Gudzovata O., Zaychenko V., Mulska O. Understanding creative, information and knowledge determinants of the economic growth of the EU regions within smart development strategies. Management Science Letters. 2021. Vol. 11. Issue 4. P. 1295–1308.

68. Samiilenko, H., Kyrychenko, S., Kravchyk, Y., Svinarova, H., & Shevchenko, A. (2021). Assessment of Investment Po-tential of Regions Under the Impact of the Potential-Forming Space Transformation. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*, 21(10), 250-256.